

Medlem af Inatsisartut, Jens-Frederik Nielsen, Demokraterne

§ 37-spørgsmål 056 2022 vedrørende mulige erstatningskrav som følge af uranloven

21-03-2022
Sags nr. 2022 - 6123

I medfør af Inatsisartuts forretningsorden § 37, stk. 1 har du fremsat nedenstående spørgsmål til Naalakkersuisut vedrørende mulige erstatningskrav som følge af uranloven.

Postboks 930
3900 Nuuk

Tlf. (+299) 34 68 00

Fax (+299) 43 02

E-mail: asn@nanoq.gl

www.naalakkersuisut.gl

I forbindelse med behandlingen af EM2021/23 (uranforbuddet) nævner Naalakkersuisut i sit svar på spørgsmål fra Erhvervs- og Råstofudvalget dateret den 20. oktober 2021 intet om, at man den 8. oktober samme år har modtaget en ekstern juridisk vurdering fra Advokatfirmaet Poul Schmith angående forslaget. Jeg ønsker i den forbindelse følgende oplyst:

1. Tre gange (Bilag A i udvalgets betænkning til EM2021/23, spørgsmål 5, 6 og 7) spørger Erhvervs- og Råstofudvalget ind til om Naalakkersuisut har fået foretaget en juridisk vurdering. Ikke en eneste gang nævner Naalakkersuisut, at man kort forinden (8. oktober) har modtaget en juridisk vurdering fra Advokatfirmaet Poul Schmith. Hvad er årsagen til, at man aktivt fortier den oplysning for Inatsisartut?

Svar:

Indledningsvis vil jeg understrege, at der ikke er fortiet oplysninger fra Inatsisartut, og jeg tager stærkt afstand fra den udlægning.

Lovforslaget om forbud mod forundersøgelse, efterforskning og udvinding af uran mv. blev grundigt behandlet af Inatsisartut på efterårssamlingen 2021. I forbindelse med Inatsisartuts behandling stillede Erhvervs- og råstofudvalget en række spørgsmål, der alle blev besvaret. Besvarelsen blev vedlagt udvalgets betænkning til 2. behandlingen og kan tilgås på Inatsisartuts hjemmeside.

Udvalget stillede den 11. oktober 2021 en række spørgsmål, hvor du specifikt spørger ind til 3 af dem. Spørgsmålene og de dertilhørende svar er gengivet nedenfor:

"Spørgsmål 5:

Har Naalakkersuisut foretaget en juridisk vurdering af om undladelse af at meddele udvindingstilladelse iht. vilkår som nævnt i spørgsmål 4 vil kunne anses for at være ekspropriation?

Svar:

Forslaget er ikke en ekspropriationslov og hjemler derfor ikke ekspropriation af beskyttede ejendomsrettigheder. Der kan således ikke meddeles afslag på en tilladelse eller ske indskrænkning eller tilbagekaldelse af en tilladelse, såfremt dette konkret vurderes at udgøre et ekspropriativt indgreb i en af grundlovens § 73 beskyttet ejendom. Heller ikke efter den eksisterende råstoflov er der adgang til at foretage ekspropriation af beskyttede ejendomsrettigheder i form af tilladelser.

Hvorvidt et afslag på meddelelse af en udnyttelsestilladelse i henhold til vilkår som nævnt i spørgsmål 4 vil kunne anses for at være ekspropriation er en konkret vurdering, som afhænger af en lang række omstændigheder, og som foretages i forbindelse med, at Naalakkersuisut træffer afgørelse i en given sag. Såfremt det i den givne sag vurderes, at et afslag ville udgøre et ekspropriativt indgreb, vil Naalakkersuisut ikke kunne meddele afslag på baggrund af loven, idet forslaget ikke giver hjemmel til ekspropriation.

Spørgsmål 6:

Har Naalakkersuisut foretaget en juridisk vurdering af om indførelse af et generelt forbud mod udvinding af uran vil kunne anses for at være ekspropriation i forbindelse med igangværende projekter der omfatter uran?

Svar:

Forslaget er ikke en ekspropriationslov og hjemler derfor ikke ekspropriation af beskyttede ejendomsrettigheder. Der kan således ikke meddeles afslag på en tilladelse eller ske indskrænkning eller tilbagekaldelse af en tilladelse, såfremt dette konkret vurderes at udgøre et ekspropriativt indgreb i en af grundlovens § 73 beskyttet ejendom.

Naalakkersuisut vurderer derfor ikke, at indførelse af et generelt forbud mod udvinding af uran vil kunne anses for at være ekspropriation. Det bemærkes i den forbindelse, at forslaget ikke finder anvendelse for allerede meddelte tilladelser, men dog for f.eks. udnyttelsestilladelser, der efter lovens ikrafttræden meddeles i forlængelse af en efterforskningstilladelse, der er meddelt inden lovens ikrafttræden.

Spørgsmål 7:

Har Naalakkersuisut foretaget en juridisk vurdering af om der vil kunne rejses erstatningskrav over for selvstyret såfremt vurderinger jf. spørgsmål 5 og 6 har vist at der

kan være tale om ekspropriation? Har Naalakkersuisut herunder foretaget en vurdering af, hvor stort eventuelt erstatningskrav kunne blive?

Svar:

Først kan det bemærkes, at der ikke i forslaget er fastsat hjemmel til at udbetale erstatning eller anden kompensation til rettighedshavere, hvis projekter måtte blive påvirket af forbudsordningen. Det kan dog ikke udelukkes, at berørte rettighedshavere anlægger sag mod Selvstyret for på andet grundlag at opnå erstatning eller anden kompensation.

Med henvisning til spørgsmål 5 bemærkes det igen, at forslaget ikke er en ekspropriationslov og derfor ikke muliggør afslag på udnyttelsestilladelser, hvis det vurderes, at et afslag vil udgøre ekspropriation. Naalakkersuisut vil derfor også alene kunne meddele afslag på meddelelse af en udnyttelsestilladelse, hvis Naalakkersuisut har vurderet, at afslag kan meddeles, uden at det udgør ekspropriation.

Det kan dog i den forbindelse heller ikke udelukkes, at den rettighedshaver, der meddeles et afslag, ønsker at indbringe Naalakkersuisuts afgørelse for domstolene, og i den forbindelse påstår, at afslaget udgør ekspropriation. I en sådan situation vil erstatningskravet afhænge af den konkrete rettighedshaver, det konkrete projekt og en lang række omstændigheder i øvrigt.

Med henvisning til spørgsmål 6 bemærkes det, at vedtagelsen af forslaget efter Naalakkersuisuts vurdering ikke i sig selv kan udgøre ekspropriation. Naalakkersuisut vurderer derfor heller ikke, at Selvstyret kan blive mødt med erstatningskrav allerede som følge af lovens vedtagelse."

3 dage inden disse spørgsmål blev stillet modtog jeg den 8. oktober 2021 en ekstern juridisk vurdering fra advokatfirmaet Poul Schmidt. Vurderingen vedrører, hvorvidt det ville udgøre ekspropriation, hvis man gav afslag på ansøgninger om udnyttelsestilladelser til to konkrete rettighedshavere. Vurderingen omhandler dermed ikke lovforslaget, som Inatsisartut behandlede. Dette underbygges af, at vurderingen blev bestilt inden valget til Inatsisartut i 2021, og dermed længe inden lovforslaget blev udarbejdet eller fremsat. Eftersom lovforslaget ikke er en ekspropriationslov, vurderedes den eksterne juridiske vurdering ikke væsentligt i forhold til behandlingen af lovforslaget og heller ikke for besvarelsen der blev afgivet til udvalget. Det skal dog nævnes, at advokatfirmaet Poul Schmidt har bistået med at udarbejde uranloven.

De 3 spørgsmål fra udvalget er dermed korrekt besvaret og intet er fortiet.

Det bemærkes i øvrigt, at Erhvervs- og Råstofudvalget blev oplyst om den eksterne juridiske vurdering fra advokatfirmaet Poul Smith på et udvalgsmøde den 22. oktober 2021. Et udvalgsmøde, hvor Demokraternes formand ekstraordinært var inviteret

på trods af, at vedkommende ikke havde sæde i udvalget. Invitationen blev netop givet for at sikre bred inddragelse og informationsdeling.

2. Mener Naalakkersuisut, at den eksterne juridiske vurdering var ligegyldig i forhold til behandlingen af EM2021/23 (uranforbuddet)?

a. I bekræftende fald bedes Naalakkersuisut redegøre for, hvorfor man så fik den udarbejdet

b. I afkræftende fald bedes Naalakkersuisut forklare, hvorfor denne oplysning aktivt blev fortiet for Inatsisartut

Svar:

Udarbejdelsen af den eksterne juridiske vurdering blev igangsat inden valget til Inatsisartut i 2021 og det er dermed ikke noget som det nuværende Naalakkersuisut har haft indflydelse på. Jeg har dog fået oplyst, at den eksterne vurdering kom som følge af en intern administrativ foreløbig vurdering af mulige forhold ved Greenland Minerals tilladelse i foråret 2021.

Der henvises i øvrigt til svaret på spørgsmål 1.

3. Mener Naalakkersuisut, at man ved at fortie oplysningen om den udarbejdede eksterne juridiske vurdering har forbrudt sig mod § 6 i Inatsisartutlov nr. 6 af 13. maj 1993 om Naalakkersuisutmedlemmers ansvarlighed?

a. I bekræftende fald ønsker jeg oplyst, hvad Naalakkersuisut vil drage af konsekvenser som følge heraf

b. I afkræftende fald ønsker jeg oplyst, hvorfor Naalakkersuisut ikke ser det som en fortieelse af oplysninger, der må anses som væsentlige for Inatsisartuts bedømmelse af sagen.

Svar:

Jeg tager afstand fra udlægningen af, at der er fortiet oplysninger med henvisning til ovenstående besvarelse.

Der er derimod tale om, at Naalakkersuisut har besvaret alle udvalgets spørgsmål i forbindelse med behandlingen af lovforslaget. Der har derudover fundet merinddragelse sted idet Demokraterne har været inviteret til et udvalgsmøde, hvor partiet ikke var repræsenteret. Dette for at give alle partier lige adgang til viden og til at stille spørgsmål.

Med venlig hilsen

Naaja H. Nathanielsen